

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wstęp

Author: Lech Miodyński

Citation style: Miodyński Lech. (2005). Wstęp. W: L. Miodyński (red.), "Cywilizacja - przestrzeń - tekst : słowiańska topografia kulturowa w języku i literaturze" (S. 9-10). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Od Redaktora

Oddawany do rąk Czytelnika zbiór tekstów odzwierciedla naukowe zainteresowania grona autorów związanych z dwoma filologicznymi instytutami Uniwersytetu Śląskiego: slawistycznym i rusycystycznym. Wszystkie przedstawione artykuły, niezależnie od stosowanej metodologii, łączy skupienie uwagi na przestrzenno-kulturowych kontekstach zjawisk literackich i językowych, a ich materiałowe zaplecze stanowi rozległy obszar zachodnio-, południowo- oraz wschodniosłowiański.

Topografia kulturowa – rozumiana tu jako struktura znaków cywilizacyjnego środowiska, jeden z podsystemów interdyscyplinarnej analizy słowianoznawczej, ale także jako naukowa metafora pozwalająca zogniskować w jednym miejscu zainteresowania specjalistów kilku dziedzin – może uwzględniać szersze ujęcia lokalizacyjne (*spatium* jako rozciągnięta forma ontologiczna) albo konkretyzować się punktowo (*locus* jako stały element dyskursów zbiorowości). Dzięki przyjęciu szerokiej formuły doboru tematów – jednak z dominacją wątków „przestrzennych” – możliwa staje się prezentacja całej gamy problemów badawczych, do których należą między innymi:

- W obrębie literaturoznawstwa i kulturoznawstwa: symboliczna stygmatyzacja przestrzeni naturalnej i sztucznej; reprezentacja jakości i wartości przestrzenno-cywilizacyjnych w literaturze; lokalizacja geokulturowa w tradycji; narodowe współrzędne symboliczne; funkcje wyobrażeń ikonograficznych w ochronie tożsamości i integracji grupowej; toposy miejsc, granic, ruchu; tekstualizacja miejsca jako mitu – metanarracje i figury; zmiana roli kategorii przestrzennych w ponowoczesnej kulturze literackiej.
- W obrębie językoznawstwa: obsługa typowych sytuacji kulturowych za pomocą języka (np. sposoby określania miejsca); historyczne oraz psychologiczne procesy podziału terytorium i ich odbicie w języku; toponimia

w przekazach społecznych i jej miejsce we frazeologii; geneza toponimów; powierzchniowe wyrażanie lokalizacji w językach słowiańskich; specyfika kategoryzacji przestrzennej w różnych typach tekstów; analiza geolingwistyczna w słowiańskiej przestrzeni komunikacyjnej; kodowanie językowych stereotypów miejsca w ujęciu etnolingwistycznym, semantyka określeń przestrzeni w kulturze ludowej.

W triadzie tytułowych pojęć umiejscowiony jest interesujący nie tylko sławistę potencjał znaczeń. Jeżeli niniejsza książka ujawnia choć częściowo mnogość jego przejawów, ma szansę wypełnić swoje inspirujące zadanie.

Lech Miodyński